

СЦЕНАРІЇ МІЖНАРОДНОЇ УЧАСТІ У ФІНАНСУВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Диба О. М., к. е. н., доц.
dyba_m@ukr.net

Гернего Ю. О., к. е. н.
iuliia88@yandex.ru

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

Постановка проблеми та аналіз останніх досліджень. В умовах сучасності актуальності набуває питання готовності національних економік до взаємодії на макроекономічному рівні. Важливо враховувати конкурентоспроможність національної продукції у світі, зацікавленість іноземних контрагентів у співпраці з вітчизняними виробниками. Тому, існує потреба аналізу можливих сценаріїв міжнародної участі у фінансуванні інноваційного розвитку національної економіки.

Сучасна світова фінансова наука володіє значними теоретичними напрацюваннями вчених-економістів, які розглядали зазначені вище питання. Питання теоретичного обґрунтування інноваційного розвитку, фінансово-кредитного забезпечення інноваційної діяльності були предметом досліджень вітчизняних фахівців: Л. Алексеєнко, Ю. Бажала, І. Власової, О. Вовчак, А. Гальчинського, М. Диби, О. Диби, В. Зянько, О. Колодізева, М. Крупки, А. Кузнецової, Б. Луціва, І. Лютого, Т. Майорової, С. Онишко, А. Пересади, Б. Пшика, В. Сизоненка, Л. Федулової, О. Юркевич та інших.

Мета та методика дослідження. Метою нашого дослідження є обґрунтування, на основі аналізу

статистичних даних, синтезу та порівняння, тенденцій та сценаріїв міжнародної участі в фінансуванні інноваційного розвитку економіки України.

Основний матеріал. На сьогодні в Україні динаміка фінансування інноваційної діяльності за рахунок іноземних інвесторів є нестійкою. Так, після зростання частки іноземних інвесторів в структурі джерел фінансування інноваційної діяльності у 2009 та 2010 роках (19,03% та 29,97% відповідно), спостерігаємо її різке зменшення до 0,4% у 2011 році, у 2012 та 2013 р. р. зазначена частка дещо підвищилась, але не досягає рівня минулих періодів [1]. Такі тенденції пов'язуємо із несприятливими макроекономічними факторами та мікроекономічними тенденціями для залучення іноземних інвестицій в економіку країни.

За географічною структурою на початок 2013 р. 32% іноземних інвестицій у національну економіку, припадало на Кіпр. При цьому з 2006 по 2013 р. інвестиції з Кіпру в економіку України зросли в 10,8 рази, тоді як інвестиції Німеччини за цей час зросли тільки на 14,5%, Великобританії — в 2,2 рази, Австрії — в 2,4 рази, а США — зменшилися на 36%. Інші промислово розвинуті країни світу, такі як Франція, Швеція, Швейцарія та Італія, у загальному списку інвесторів в економіку України займали тільки 8-11 місця, а США — 12 місце, за цим показником їх випереджала така країна, як Віргінські Острови. Це засвідчує, що в умовах поширення світової фінансово-економічної кризи Україна не змогла запропонувати іноземним інвесторам промислово розвинутих країн такі умови, які б заохочували їх до подальшого інвестування своїх коштів у нашу економіку та оновлення української продукції [2, с. 14].

В контексті нашого дослідження також визначимо пропозицію іноземних фінансових ресурсів для потреб

інноваційної діяльності національної економіки як частку іноземного капіталу в статутному капіталі банків України (рис. 1).

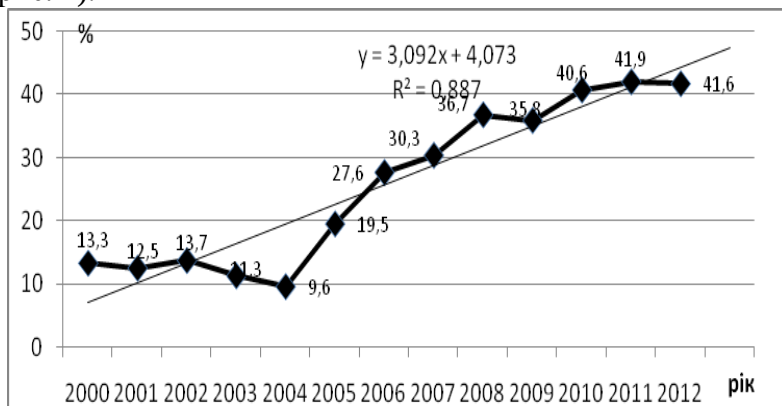

Рис. 1. Зміна частки іноземного капіталу в статутному капіталі банків України протягом 2000 – 2012 років
Джерело: складено автором за [3]

Так, банк ING засновано на умовах банківського франчайзингу голландської корпорації ING, що працює аналогічним чином також на ринках Румунії, Польщі, Бельгії та Люксембургу [4, с. 3]. Операції торговельного фінансування здійснюються Укрексімбанком та філіями іноземних банків – «Креді Агріколь», Сітібанк, ІНГ Банк, Райффайзен Банк Аваль.

Висновки та пропозиції. У зв'язку із необхідністю поширенням тенденцій глобалізації на усі сфери розвитку суспільства, узагальнимо консервативний, оптимістичний та найімовірніший сценарії характеру участі України у фінансово-кредитному забезпеченні інноваційного розвитку на міжнародному рівні.

Консервативний сценарій характеризує ізолюваність національної економіки. Основні кредитори інноваційних проектів – банки. Практично відсутні взаємозв'язки між суб'єктами господарювання на міжнародному рівні.

Оптимістичний сценарій передбачає інтеграцію вітчизняних суб'єктів інноваційної діяльності у глобальну інноваційну спільноту. Поруч із банками розвиваються небанківські фінансові установи. Зокрема, кредитування інноваційних проєктів відбувається за рахунок, як вітчизняних, так і іноземних джерел. Найімовірніший сценарій полягає в поступовій інтеграції національного інноваційного проектування в глобальний інноваційний простір. Фінансування інноваційних проєктів здійснюється переважно за рахунок банківського інвестиційного кредиту. Поступово зростають можливості небанківських фінансових установ, зацікавленість суб'єктів господарювання, що реалізують інноваційні проєкти, у міжнародному кредиті.

Список використаної літератури

1. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. Статистична інформація. Наука та інновації. Наукова та інноваційна діяльність (1990 – 2013 р. р.). / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Борецько В. І. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку України. /В. І. Борецько // Вісник економічної науки України. – 2014. – № 2. – с. 13 – 16.
3. Іноземний капітал в банках України: статистика за 2000 – 2012 роки. Аналіз банків України: огляди, графіки, факти. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bankografo.com/inozemniy-kapital-v-bankah-ukrayini-statistika-za-2000-2012-roki.html>
4. Шаповал А. Присутність іноземного капіталу в банківському секторі України / А. Шаповал // Вісник НБУ. – 2008. – № 4. – С. 2 – 7.
5. Онишко С. В. Фінансове забезпечення інноваційного розвитку : [монографія] / С. В. Онишко. – Ірпінь: Національна академія ДПС України, 2004. – 434 с.